

Päewaleht

ESMASPÄEWAL WÄLJAANNE. NÄDAL NR. 5

Nr. 31

Esmaspäewal, 1. weebruaril 1926

Esmaspäewal hinnata kaasandena pilke- ja naljaleht „KRATT“.

Tegew toimetaja K. A. HINDREY.

TOIMETUS ja TALITUS: Pikk tän. 2. Kontor awatud 9-5. Arhiwi koonetunnid 9-11, 4-5. Aadress: „PÄEWALEHT“, Tallinn, postkast 87.

TELEFONID: Päewaandised 17-26, Tallinna teated, rahwamajandus ja õhtune wäljehord - 347. Arhiw ja kontor 811, kassa ja arweosakond 25 54, trükkikoja kontor 11-08, kauplus (Jaani tänav nr. 6) 15-18.

Peatoimetaja H. Rebane. Tel. 25-63.

Tänast lehte 6 leht

Üksik nu

Nädala wäljaanne eraldi tell

1 kuus	30 marka	Ule kolme
2 " "	60 " "	20 marka.
3 " "	85 " "	Aadressi m

Kuulutuste hinnad: Kuulutuste küljel ühel weerul 5 mk. millimeet 10 mk. mm., tekstis kuulutuste kir aga 12 mk. (aga 15 mk. mm. ühel weerul. Kobaotismise hinnaga. Kuulutusi wõetakse vastu kuni lau

Käskkirjad hõltakse alal ainult selle ko

(III) XX

Õnnetu juhtumise tagajärjel surnud asutaja ja juhatusel ilget

JAKOB TILLO't

mälestab leinas

A.-S. „AERONAUT“ juhatus

Matused Tartus. Arasaatmine Tallinnast Jaani kirikust esmaspäewal, 1. weebruaril kell 4 p. l.

Lugupeetud direktorilt

JAKOB TILLO't

mälestawad tõsisel leinas

A.-S. „AERONAUT“ lendurid ja ametnik

Õnnetu juhtumise läbi lahkunud kaaswõitlejat õigusteadlast

JAKOB TILLO't

lelnawad

Eesti Üllõpillaste Selts ja Willistlaste kog

Arasaatmine Tallinnast 1. weebruaril Jaani kirikust kell 4 p. l.

REKORD

Esiatendus.

„Emelka-Film“ München.

Täna kell 5, 7, 9.

Peategelased: Wõõras... Jack Mylong
Jack... Ferd. Martini

Steffenson, wabrikant... Ernst Schrumpt
Mary, tema tütar... Dary Holm

Harry Evingstone... Georg H. Schnell
Ellen... Hanna Lierke

Mees... Carl Fa
Naine... Rene F

Lisapalana uus grotesk 2 waatuses.
Toredus, põnewus, armastus, armukadedus, süüta hukkamõistetud ja puhta ning sügawa armastuse läbi päästetud. - Ilusad näitlejad, toredad tualetid ja tegewustiku haruldane põnewus köidawad waataja tähelepanu kuni wiimse stseenini.
Kõige kaasakiskuwam film, mis käesolewal hooajal Tallinnas joosnud.

Kinoteater „Skala“

Wabriku tän. 8

„Hottentot“.

Draama 7 osas. Peaosades Madge Bellamy ja Douglas Mac Lean.

Lisaks Ameerika nali.

1) Näitelawal esimest korda engeolematu sensatsioon! Rutake waatama! Niiluse jõe krokodillil järeleaimamine, kummilimene! Rahwa lemmiku hra Matwe, awi wõõraselendus.

2) Wõistlemata jõe akt! Kann. ette kuulus tõsi, lõuamees H. A. Schneider.

Rahareformi teostamine käsil.

Erteadlaste nõupidamine rahaministeeriumis.

Rahareformi läbiviimiseks on rahaministeeriumi poolt määratud teostatavale lühikesele, mille läbiviimiseks laupäewal eriline nõupidamine tohtu oli kutsutud. Nõupidamisel, mis tohtu kella 12-1/2 õhtul, wõtsid osa rahaminister E. Sepa, eesotsas tohtu senise Eesti rahaministri, „Eesti Majanduse“ toimetaja H. Kõrre, Tartu ülikooli õppejõud prof. Kurt Hinski ja Berends, riigikassa juhataja hra Jan, on ja Paul Spil.

Rahaministeeriumi nõupidamisel tohtu esimesi korraldusi ning wõeti selle rahaministeeriumi reaktiivis wõõraste muudatustega wastu.

Nõupidamisel jatkatakse tulewal laupäewal.

Kogu meie huulene, tahetakse järgmistele nõupidamistele kutsuda ja riigikogus riigimade esitajaid, et ära hoolda pikki waielusi rahareformide wõistumistele puhul riigikogus.

Daani jäälohtu Tallinnas.

Eile jõudis Tallinna sadamasse Daani jäälohtu „Jäbhorn“. Jäälohtu täis kõrgeläure juures jääs otuwate laewade juures ja katus tohtu hawaristi, Sofia amritut „Emma Mäersti“ 20 miili lääne poole kassa, kuid siis lõppesid „Jäbhornil“ ised otu ja ta oli junnitud Tallinna läte järele jõitma. Uuendades jätawatatist, jõidab „Jäbhorn“ „Emma Mäersti“ juure tagasi.

Jäälohtu „Järi Wilms“ jõidu forras.

Järi Wilms jõidu forras. Järi Wilms jõidu forras. Järi Wilms jõidu forras.

Järi Wilms jõidu forras. Järi Wilms jõidu forras. Järi Wilms jõidu forras.

Jakob Tillo +.

Eile hommikul kell 7,15 min. heitis hinge läinud pilhapäewal lennuõnnetuse tagajärjel rästesti wigastada saanud Jakob Joosepi p. Tillo. Suur järgnes rästeli peajuu põletitule, mis tekkis pealuu wigastustest.

Teatamata tootus Tillo tohtu lennuõnnetuse järele meelewõituse ja wiibis jarnajes seisuorras neli päewa. Siis pandi tähele Tillo termislihes seisuorras pööret paranemise poole. J. Tillo tüli meelewõituse ja suutis isegi täie mõistuse juures natuwene rääkida. Selle järele hakkas Tillo palawik tõusma, millele eile hommikul jarm järgnes.

Jakob Joosepi p. Tillo on sündinud 13. weebruaril 1887. a. Raburu linnas suuri huumi lennuasjanduse wasta.

Wababusiija astus T. Tillo teenistusse Eesti lennukäike. J. Tillo oli lendur-waalejana esimene lihes lendur S a a s i g a, kes enamatelt sõjajärgina arwõtetud lennukil luurelennul käis.

Pärastpoolt määrati J. Tillo sõjamäe lennukooli liikmeks. Seal tegutses Tillo energiliselt

noorte lennukite wäljakõrgetamata hatusel all on mitmed meie oma esimene teadmine õhusõj. Wababusiija tõpul astu teenistusse wälja ja astus teeriumi, kus ta postis:afonni Sealjuures astus J. Tillo enesetõu propageerimisele ja oli õhujõu n aktiwaletisi „Aeronau Wälisministeeriumi teen J. Tillo Tartu ülikooli õigusjäärud haridust tähtsana. busiionna lõpetas J. Tillo jantuslikku ennuõnnetust.

Kõigil, kellega Jakob Tillo oli olnud, on teadumist wõta tundsid teda kui tõhtat ja Jakob Tillost jääwad lei Raburu oli peiõmne. J. T. Tallinnast raut teega tema jün arajaatmine jünim Jaani kirikust kigud leinawo kirki kassu põrmuga wogud

Läinud nädal kodumaal.

Tallinna Rahwaülikool.

S. Kloostri tän. 16.

Tall. Rahwaülikoolis käesoleval poolaastal loewad järgmised lektorid.

Esmapäeval k. 6—8 kinofilm wastawa loengus (1. weebr. — film „**Karmen**“); Samanimelise ooperi kohta kõneleb hra D. Orgnass, Klaweril palad samast ooperist.

Telispäeval k. 7—1/2 dr. **Lindeberg**. Walitud peatükid meditatiinil alalt (1. weebr. „**Päriwas**“).

Keskpäeval k. 6—8 hra J. Annusson; „Muljed Ameerika reialist“. Ühes walgutuspiltadega

Neljapäeval k. 6—7 hra J. Kana: „Tegelik arwutades ühes wäikesest ettewõtte ja majapidamise arwepidamisega.“

Reedel k. 7—8 hra A. Tamm: „Suur Prantsuse rewolutsioon (põhjused ja tagajärjed)“.

K. 6—8 hra T. Kuusik: „Eesti algepõlase näitekirjandus (ühes ettekannetega)“.

Kuulamsaaks 150 marka poolaastaks. Sõdurid maksuta. Registreerida büroos (S. Kloostri t. 16) igapäew k. 5—8.

Rahwaülikooli keelte kursustele (inglise ja saksa k.) uute osawõtjate wastuwõtmine on weel võimalik. Opetaks 600 marka poolaastaks (tund 3 korda nädalas).

Rahwaülikooli juhata. M. Wäibe.

Demokraatid jefekturoid, et see õige parla-
mentarismi ei ole, kui valitakse enesele kõik asjad
riikimööd poolt laetud ette kirjutada. Valitakse ei
pea juba-õrjiti olemas, vaid juht. Tema peab
ilma talgutaatse lepingutega parlamendi täis-
kogu ette astuma ja sellest ujutakse avaldumisi
nõudma. Koostatse talle see, mis mõista waat-
kuse eneset peale neel, kes tema waatu on hädle-
tanud. Demokraatid on õigus, aga Soomaa-
ei ole ka õige parlamentarismi maad, ja mee-
walt on arwata, et siin sellega lähemalt astu-
kirjareet hõlmanu kaotaks. 28. jaanuari hädle-
tus mõistas, et Suurkõlle laerastate hädli togu
tortisid läks, ilma nendeta oleks tema ohelõhe
wõrkumusele jäänud.

and.

Nagu „Berliner Tageblattist“ lugeda, on ro-
huga lasteid teatud la mitmes Saksimaa kliini-
kus. Ohused, millele seal jõutud, on mitmetu-
gused.

Viirpõrgi haigemajas tehti kateid 54 haigepa. Tagajärjekorras olid viast hõbed. Salamatihõhenes, keda raskus juureses ilgei tead, kus jedaõsada ei olatud, kopud paraneb, rõga mähne, aga piheladud kaudu alinult teistmes inimees, funa mad teistes õhafi elafid. ilidje paraneb rõgu tarvitamije järele temois 19 haigel. Ratiete begomilt tahetafie jatkata ka loobafie neilt meel head. Selle haigemaja arstid teekamad: Sanoorjyn ei ole inimese tuberkuloosi aia nufene termendaja, aga kinnafel torbadel mõjub ta haigule kätia kosta dige hästi. Meel lorrab on kinnad, millest ilomaf pool tõnebpuh, need nait, mil harjus järeit edasi on tungimas ega piitkuba ei tapa mees hävitatu kotsaga. Sanoorjiumides ei olatud nendega palju peale hakata, nitiid näib neid sanoorjyn aidata võimaf. Aga lõpurohufi use rõgu üle ei ole efiotaf meel mõimalik anda, kufel meel aasta mõi paar kannataba.

Könts.

— Ajab... Sestea jah, kuitas ajab.
Rehtsin, keba piinas alati kehaline walu
ja wiha, karmus üle jõe:
— Kas see pole asi? Sinna jään tules
teadot Et ei oleks peitust!
Ja tema wähelehiide oli ligidane ning
arusaadaw mitmele Sofroni erakonnast. Lüh-
selt ise oli wõinud wõetud. Oma õpetajast-
wanadest lahku löödnud. Sinna poole üle min-
nud, kuid põline umbusajatus linna wõidu oli
alles wõitmata.
Korraga tekkis inimeste seas laimeus,
löödi lahku hõimastulke.
Wiiteist meelt liinisõbureid ning noori
muuridega poistest, piisid seljas, tegid enbile
— aad laua juure. Äkki jäi wäikefs. Ja piha-
lil-selgeti kotsid Sofroni jäänad:
— Remuutsioonikline laulewägi!
Naguwahula minuwiline, juhe waitus
kriipujas alla kõigile: algas uus lund. Wõit-
lus, näeb, siinamaks, oma hilas. Sellepärast
Sofroni rahulik, kindel hääl kostis wäsku so-
jajäädinena:
— Äst wallamaa on uhtine. Wallakogu
— peremeest! Ästsiid peremehe pole. Jao-
tame õparrutitades. Äst inimeseb meie Tam-
bomsko-Rebesnomsoje, niuilde nimega Inter-
natsionaali wallas, jaoame jamuti kommuni-
nades. Jgale kommunaale üts õparrut.
Tõeme wallaga tules seemendaba ja koguda.
Kes kommunnadesse ei joomi, lebagu ajju
peak! Et leiba ega heinu sellele et anta!
Õhje wõti hõige rawga jeas ja jälle heet
wattust, siis warišew Eratoni ja jälle:
— Aga mafinatega kuitas?
Sõja-aastail igalpool kiiakes jofati kurti-
ma mafinate yurubust.
Üti nähtud, kuitas rikkad tawid toime
tergetti nende abil. Kuuldi jhjarwongitelt

riikideks, kus masinad toibawad ja annawad
seljale puustust. Kuid osta wõibid neid ainult
kellal rõõmne maad, jõuak. Ohel hooitl kät
huust jahu Artamontl küsimine:
— Jäh, masinad... Masinatega kuitas?
Mafnad?
— Kas linnaqt antotte?
Sofron jällegi kindlasti ja wõiburõõmnik:
— On tääl. Kõit masinad peremeestelt
wõiwaderida! On's meit wõit riikaid? Kom-
muunade wõhel jagame siis ära.
Rõõmnik, äreem, protektserim kamin. Siit-
kumatud, lünged püskimehed laua ääres. Sai-
mena wõjlas rahwas sinna poole, kuid heite
wõrast laotandus, riigis laua juurest eemale.
Oskui peitu oleks tahnud pageda. Rõõh-
waw üfeli, urustades kät etewaatuj, haktas
wõbrat, terawalt fiktsional häälet ohe toha
peakt rääkima:
— See ju rõõwimije laadi! Rebesnowta
elanitid oõfjid maa kait fook, ühifekt. Wiit-
mase wõituparagi andõid jelle eest! Särrasteti
wõetagu pealegi! Aga meie, kui tõetegijad?
See on tõdawatate hukkade pilge. Oma enese
wõenda-filameestl hõiwitadu? Rebesnowta
rahwas emne teid elas kommunuinas! Ühifekt
oõfjid maa. Terme Rebesnowta kogutonna
peotle. Rõõwujal oleri, aga mitte korraldajad!
Oma enese wõenda-filameestl!...
Kullus mõrtgama mitmepeäälseine meis-
loom.
— Sigust räägib!
— Ei anna täelt!
— Siit ja wõreaga omandatud!
— Ei tabanud enam üfifidud õnuu. Kõit
ühines ühte äwaradamaise: a-a-a-a! Aga
Sofroni wõiburõõmna hõite kuulib kait:
— Wõlame wõendimuga!
Kui mitte „rewolutsiooniline kaitsewõgi“,

tiitfiidets oleks fistud Sofron. Waigusiid Ne-
besnoma mehed laua poole, poisid aga kope,
püssid ette, tagant rõõbigud ahwardamast üle-
orad omad ning Tamborwa rahwas. Ham-
baid fristats Kottierow, fuib mõistis: jah,
tama on mõim Sofroni käes. Karjas, nagu
koffurwägitud, wajusid suurmaomaniisid
alle poole. Koolitnppa jäänutele Sofron se-
letas tiitfiel:

— Jampjampid tiijha Nebesnoma omad, et
mekle ülesohut tehakse. „Meil on kommuna.“
Jampjampid. Mitu maja, nit mitu uulasku.
Näe, rebliud tiitfiidets oma jumala. Ra-
hwarastajad, laupäewapühitsejad, baptistid,
ewangeliumi kristlased. Pürelamad nagu
foerad. Riidid küll ühtsiel, lut hakkas hirm
oma tiitfi pärast. „Maa oßime terwe togu-
konnaga!“ Aua fuibdas ke jagati? Nagu tee-
gi andis raha! Rehwemad jäiditi tehmas!
Sõiganowil jälle neliküda deskaatini. Kottie-
rowil kolmsada wiiskümmend. „Töödtegiu.“
Wats, nagu näha, jellest tööst fuigi palju pole
kannatanud! Kõif fuulake abili! Kottierow
se larmad papi eest ja peab rättepa ameti-
ga nruurjati maad! Sõiganow istus meile
laskil! Küllap raputame tegi! Kõif rapu-
tame niisii tegi! Meie ajad on käes!

Koolimataja jäajate hulgas olid pooled
Nebesnoma mehed. Siimeit korda mõimas
nõudmine maa ja lewja järele ühenäas, „õige-
uulsiisi“ ja „sekkante“.

Mindi laiali jälle peale kessidud. Sofron
teistest taumem notfiets koolilnajas. Kaitsewäe
saatis minema. Suure habemega tiitfiidur
hoitaks:

— Pessjamad ju waele omaks tänawal!
Kuid Sofron rahustas:
— Neil päewil et puniti! Ehmatafid;

Jäe aga rahult keerles mööda Elasti-
 tuba, ootab, millal kaovad kõik. Nagu lootis,
 nii ka tuli. Oli käinud viimane, amane üks
 wähegiast. Bälja watas peen, walgel
 näole:
 — Käinud?
 — Käinud, Antonida Kõrvalojewna! Aga
 miks teie ei maga?
 — Ja märiwast Sostroni häälest kuulub
 juur, autarkilt rõdun. Palamata, ootamata
 oli tunginud hinge puhas preilileme kinnalt.
 Speitajana. Nii pea kui sai teine isapõlomis
 peameheks, hakkas käima ameti asjus. Jutti
 käis ametiasjast, aga naeratus nii tohune,
 soojendab. Ja hakkas tõrkema meest tema
 poole. Kusutis waid hetteks, kui tuli mõte:
 nagu kõik naibed. Auhane. Jooksis wanaasti
 footipreilid wallanawema juure ja stanomoi-
 ga *) wihastis isuprust. See jälle poeb uue lii-
 muse titwa alla. Teadis, kuid mõitu enesest
 ei taanud. Ja ta imine tahab pühapäewa.
 Ka naibed oma raamaste, kikkuraste häälte-
 ga, pumaiste, kroelliste kate ja kämedate, ras-
 tete sõnabega, need on — ärrapawad. Harili-
 kub, alalist, tüüdn ärrapawad. Ja naine
 Darja, kes sünnitab, toidab lapsi, oma katal
 seljal kannab talu majapidamise tööd ja mured,
 ei ole wajalet praegu, neil unel pidulikel
 päewil. Warem, kui luges raamatuid, wäga
 armastas Sostron firjaniffu Dumas'd. Nii
 ebaselgane oli tema raamatuid kõik Sostroni
 eluga. Sellepärast ka lüüa ning lüüetamauti.
 Jutustusi talupegadeist ning töölistest luges
 ainult raamatukoguboidja Sergei Petrowitshi
 meelekaas.

*) Stanomoi — maakonnawolikoi ülema
 noorem abiline.

